

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Spokojenost s oblastmi sociální politiky, zdravotnictví a školství – květen 2012

Technické parametry

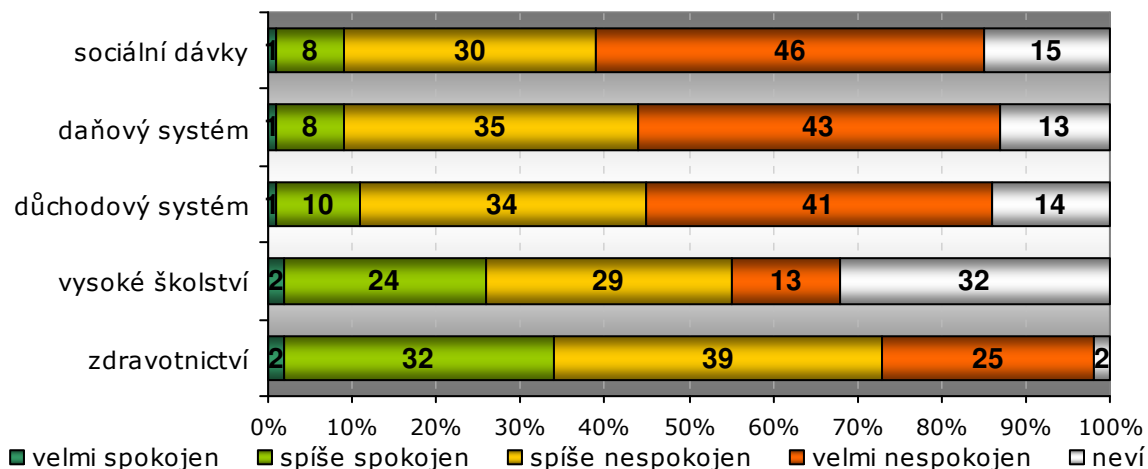
<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v12-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. – 14. 5. 2012</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1042</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PO.47, PO.48, PO.82</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>4. 6. 2012</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

V květnu 2012 byla do pravidelného výzkumu Naše společnost zařazena otázka týkající se spokojenosti se stavem některých oblastí v České republice. Oslovení občané odpovídali také na otázku, zda je v hodnocených oblastech potřeba provést reformy. Zjišťováno bylo rovněž to, do jaké míry jsou občané s aktuálně chystanými reformami obeznámeni.

Jak ukazují výsledky v grafu 1, ve všech zkoumaných oblastech velmi výrazně převládá nespokojenost nad spokojeností. Relativně nejlépe z hlediska podílu respondentů vyjadřujících spokojenost vychází oblast zdravotnictví, kde tito tvoří třetinu (34 %), ovšem při bezmála dvoutřetinovém (64 %) podílu nespokojených. Z hlediska rozdílu mezi podílem spokojených a nespokojených pak nejlépe vynívá hodnocení oblasti vysokoškolského vzdělávání, kde podíl spokojených tvoří zhruba jen čtvrtinu (26 %), ale kde zároveň i podíl nespokojených nedosahuje úrovně poloviny a pohybuje se jen lehce nad hranicí dvou pětín (42 %), přičemž třetina (32 %) lidí v tomto ohledu nezaujala stanovisko. Ve zbývajících třech zkoumaných oblastech pak nespokojenost převládá mnohem výrazněji a navzájem podobně, když u všech spokojenost vyjádřila asi jen desetina respondentů, zatímco tři čtvrtiny deklarovaly nespokojenost, přičemž na rozdíl od vysokého školství a zdravotnictví, kde větší část kritických odpovědí tvořila možnost „spíše nespokojen“, u všech ostatních převládala odpověď „velmi nespokojen“. Konkrétní

podíly spokojených a nespokojených činily v oblasti sociálních dávek 9 % ku 76 %, u důchodového systému to bylo 11 % ku 75 % a u daňového systému 9 % ku 78 %.

Graf 1: Spokojenost s oblastmi¹

Ze srovnání s výsledky z loňského června vyplývá, že došlo k významnému zhoršení hodnocení u všech zkoumaných oblastí. K nejvýraznějšímu zhoršení přitom došlo v případě oblasti vysokého školství, u níž ještě vloni celkem jednoznačně převažoval podíl spokojených nad nespokojenými zhruba ve stejném poměru, jaký byl zaznamenán nyní v opačném gardu. V průběhu necelého roku, který uplynul od posledního šetření, podíl spokojených v tomto ohledu poklesl o 17 procentních bodů, zatímco nespokojenost o 13 bodů stoupla. Značný posun nastal i u daňového systému, kde už tak nevysoká míra spokojenosti klesla o 8 bodů prakticky na polovinu své loňské úrovně při devítibodovém nárůstu podílu nespokojených. U zdravotnictví, důchodového systému a sociálních dávek byl negativní posun z hlediska celkových podílů spokojených a nespokojených, jak je zachycuje tabulka 1, mírnější, avšak ve všech případech, což platí i o dříve zmíněných oblastech, významně narostl podíl těch, kdo jsou „velmi nespokojeni“. S výjimkou zdravotnictví, které je hodnoceno podobně, je u všech zkoumaných položek v současnosti situace hodnocena výrazně hůře, než tomu bylo v roce 2006.

Tabulka 1: Spokojenost s oblastmi – vývoj (%)

	III/2006 +/-/?	VI/2011 +/-/?	V/2012 +/-/?
sociální dávky	17/57/26	14/76/10	9/76/15
daňový systém	13/58/29	17/69/14	9/78/13
důchodový systém	19/57/24	17/72/11	11/75/14
vysoké školství	41/19/40	43/29/28	26/42/32
zdravotnictví	32/64/4	40/59/1	34/64/2

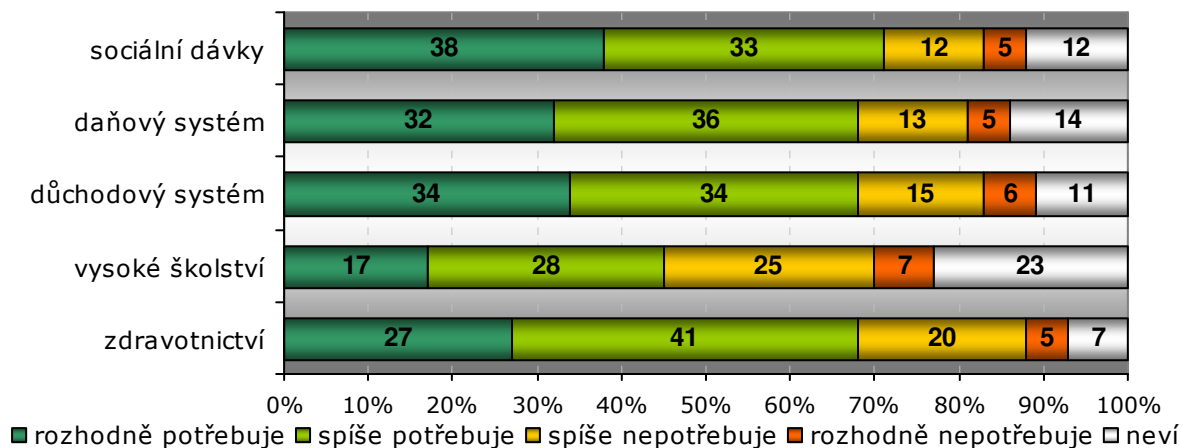
Pozn.: Údaj „+“ představuje součet položek „velmi spokojen“ a „spíše spokojen“, „-“ představuje součet položek „spíše nespokojen“ a „velmi nespokojen“, „?“ značí odpověď „nevím“.

Další otázka výzkumu se ve zcela obecné rovině, tj. bez jakékoli specifikace konkrétních opatření, zaměřila na potřebnost realizace reformy v uvedených oblastech, u kterých byla v předchozím dotazu zkoumána míra spokojenosti s nimi. I zde zcela všeobecně převažuje mínění, že reformy jsou potřebné, přičemž míra takto vyjadřované potřebnosti

¹ Znění otázky: Jak jste spokojen nebo nespokojen se současným stavem následujících oblastí v ČR:

reforem v podstatě zrcadlově odráží úroveň spokojenosti s danými oblastmi. Provedení zásadních reforem je podle více než dvoutřetinové většiny Čechů žádoucí v oblasti sociálních dávek (71 % rozhodně + spíše), daňového systému (68 %), důchodového systému (68 %) i zdravotnictví (68 %), přičemž podíl nesouhlasu u prvních tří oblastí činil okolo pětiny (17 %, 18 % a 21 %) a u zdravotnictví pak jednu čtvrtinu (25 %). Reformu vysokého školství považuje za rozhodně či spíše potřebnou 45 % občanů, třetina (32 %) si myslí opak. Podrobné výsledky jsou zobrazeny v grafu 2.

Graf 2: Potřebnost reforem²

Od posledního výzkumu z loňského června vzrostl podíl lidí, kteří soudí, že zásadní reformy jsou potřebné, zejména v případě vysokého školství (o deset procentních bodů) a daňového systému (o 9 bodů), k menšímu nárůstu pak došlo i v případě zdravotnictví, zatímco změna u sociálních dávek a důchodového systému nepřekročila hranici možné statistické chyby. V případě důchodového systému však alespoň poklesl podíl lidí, kteří potřebnost reformy odmítají (viz tabulku 2).

Tabulka 2: Potřebnost reforem – vývoj (%)

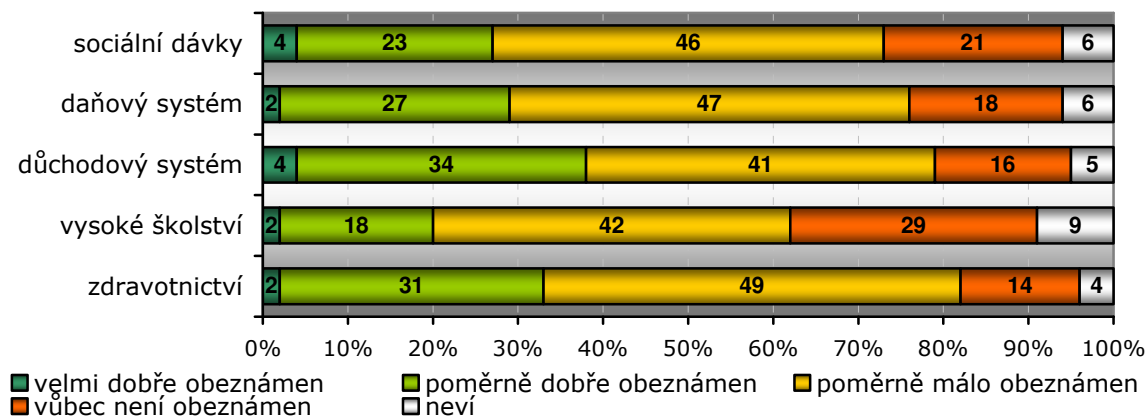
	III/2006 +/-/?	VI/2011 +/-/?	V/2012 +/-/?
sociální dávky	67/13/20	68/20/12	71/17/12
daňový systém	64/12/24	59/25/16	68/18/14
důchodový systém	70/13/17	66/25/9	68/21/11
vysoké školství	32/34/34	35/42/23	45/32/23
zdravotnictví	85/11/4	64/29/7	68/25/7

Pozn.: Údaj „+“ představuje součet položek „rozhodně potřebuje“ a „spíše potřebuje“, údaj „-“ představuje součet položek „spíše nepotřebuje“ a „rozhodně nepotřebuje“, „?“ značí odpověď „nevím“. „Potřebnost reforem“ je měřena po čase, během něhož se některé změny fakticky uskutečnily, přičemž respondenti v otázce hodnotí aktuální situaci bez ohledu na to, jaké reformy byly v dané oblasti v období mezi výzkumy provedeny, a stejně tak bez ohledu na to, jaké konkrétní reformy se v příslušných oblastech reálně připravují, či jakou konkrétní představu o „potřebné reformě“, která se od reálně chystaných opatření může diametrálně lišit, mají oni sami. Z těchto důvodů výše uvedené výsledky nelze interpretovat jako podporu tomu či onomu konkrétnímu reformnímu opatření v kterékoli z uvedených oblastí.

² Znění otázky: Potřebuje nebo nepotřebuje podle Vás Česká republika zásadní reformy v následujících oblastech:

Poslední otázka se týkala toho, zda a nakolik jsou lidé obeznámeni s chystanými reformami v uvedených oblastech. Podíl lidí, kteří jsou podle vlastního vyjádření velmi dobře či alespoň poměrně dobře obeznámeni s aktuálně chystanými reformami, byl u všech sledovaných oblastí výrazně menší než podíl lidí, kteří si připadali poměrně málo či vůbec neobeznámeni s připravovanými reformami. Největší informovanost o připravovaných reformách byla zaznamenána u důchodového systému a zdravotnictví, naopak nejmenší u vysokého školství (viz graf 3).

Graf 3: Obeznamenost s reformami³

Z údajů zachycených v tabulce 3 vyplývá, že oproti loňskému červnu se poněkud zvýšil podíl lidí, kteří se považují za dobře obeznámené s připravovanými reformami, prakticky u všech oblastí s výjimkou zdravotnictví, kde v tomto ohledu nedošlo k žádnému významnému posunu.

Tabulka 3: Obeznamenost s reformami – vývoj (%)

	VI/2011 +/-/?	V/2012 +/-/?
sociální dávky	20/74/6	27/67/6
daňový systém	22/74/4	29/65/6
důchodový systém	34/63/3	38/57/5
vysoké školství	12/78/10	20/71/9
zdravotnictví	32/65/3	33/63/4

Pozn.: Údaj „+“ představuje součet položek „velmi dobře obeznámen“ a „poměrně dobře obeznámen“, „-“ představuje součet položek „poměrně málo obeznámen“ a „vůbec není obeznámen“, „?“ značí odpověď „nevím“.

Z podrobnějších analýz výsledků vyplynulo, že lidé, kteří jsou s danou oblastí spokojeni, se častěji domnívají, že ji není potřeba reformovat, a naopak, nespokojení lidé častěji volají po reformách. Ve všech oblastech pak byla zaznamenána poněkud menší míra nespokojenosti mezi dotázanými, kteří hodnotí životní úroveň své domácnosti jako dobrou. Podíl odpovědí nevím pak obecně klesá s rostoucím dokončeným vzděláním a je s výjimkou otázek týkajících se vysokého školství zpravidla výrazně vyšší mezi nejmladšími respondenty ve věku 15-19 let, případně studenty. Lidé se základním vzděláním, mladí ve věku 15-19 let a studenti zároveň vykazují zřetelně nižší úroveň deklarované obeznámenosti s připravovanými reformami, a to s výjimkou již

³ Znění otázky: Nakolik jste obeznámen s připravovanými reformami v následujících oblastech:

zmiňovaného vysokého školství v případě dvou posledně jmenovaných skupin, přičemž studenti zde naopak deklarují obeznámenost s chystanými reformami v nadprůměrné výši. Pokud jde o obeznámenost s připravovanými reformami, jako lepší ji ve všech oblastech vyjadřovali absolventi vysokých škol.

Se zdravotnictvím jsou častěji nespokojeni lidé ve věku nad šedesát let, relativně spokojenější jsou naopak studenti. Nutnost reformy ve zdravotnictví častěji odmítají dotázaní se špatnou životní úrovní. Podle vlastních slov více obeznámeni s chystanými reformami ve zdravotnictví jsou vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, relativně hůře jsou na tom v tomto ohledu lidé ve věku 19-29 let a nekvalifikovaní dělníci.

Za nepotřebnou reformu důchodového systému považují především lidé se špatnou životní úrovní. Výrazně lepší obeznámenost s připravovanými reformami důchodového systému vyjadřovali lidé starší 45 let, důchodci a vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, opačnou situaci šetření zaznamenalo mezi nekvalifikovanými dělníky.

Obeznámenost s chystanými změnami v daňovém systému deklarovali více lidé ve věku od 45 do 59 let, středoškoláci s maturitou, vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci nebo podnikatelé a živnostníci.

Vyšší podíl spokojených v případě sociálních dávek se objevil mezi absolventy vysokých škol a mezi vysoce kvalifikovanými odbornými nebo vedoucími pracovníky. Častěji obeznámeni s připravovanými reformami v oblasti sociálních dávek podle vlastních slov jsou lidé ve věku 45-59 let.